Η ιδανική, σχεδόν, ΜεγαλοΠαρασκευή. Μοναχά η βροχούλα της έλειπε. Λεπτή μακρινή νέφωση, αεράκι να θροΐζει τα φρέσκα φύλλα και ο απόμακρος ήχος της καμπάνας σε τόνο θλιβερό να θυμίζει την ημέρα.

Καθισμένοι δίπλα στον Δρυ που είχε φυτρώσει πριν ο Γέρος του Μωριά ελευθερώσει την Τριπολιτσα, ή για να το βάλω σε πιο στενό τοπικό πλαίσιο, πριν *« ο εκ των πρωτεργατών της Φιλική Εταιρείας Άνθιμος Γαζής, παραμένων εν Πηλίω είχεν αναπτύξει εξαιρετικήν δραστηριότητα δια την προπαρασκευήν των πνευμάτων προς εθνικήν εξέργερσιν.»* , όπως καταγράφει η Μεγάλη Εγκυκλοπαίδεια «Πυρσός», έκδοσης του 1932.

Αντιγράφω πάλι από την ίδια πηγή: *«Λόγω όμως της αντιδράσεως των περισσοτέρων προεστών (κοτζαμπάσηδων) και του πολυάριθμου του τουρκικού στρατού η επανάστασις της Θετταλομαγνησίας μετά μία σχεδόν εβδομάδα εξεφυλίσθη. Παρέμειναν δε μόνον μέχρι του Αυγούστου του 1823 εν επαναστάσει το Τρίκκερι, και τα χωριά Λαύκος και Αργαλαστή.»*

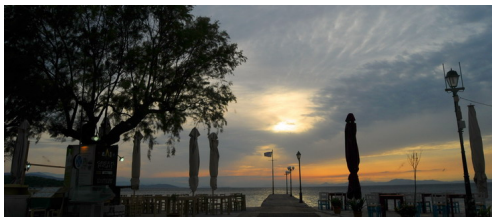
Σε αυτή την ευρύτερη περιοχή, βρέθηκα την φετινή ΜεγαλοΠαρασκευή, συζητώντας με πρεσβύτερους.

Τη λέξη Τρίκκερι την είχα ακούσει για πρώτη φορά, το Φθινόπωρο του ’72, όταν στο σχολείο, αποφασίστηκε να κάνουμε έρανο ώστε να συγκεντρώσουμε χρήματα και είδη για «ένα φτωχό χωριό». Σαραντατόσα χρόνια αργότερα ο ασφαλτόδρομος που οδηγεί εκεί, στον τελευταίο οικισμό του κέρατος της Μαγνησίας, έχει το σημάδι του περάσματος της οπτικής ίνας και το Τρίκκερι μα και η Αγία Κυριακή θεωρούνται, πλέον, τουριστικοί προορισμοί, έχοντας ξεφύγει από τον κλοιό ενός «φτωχού χωριού».

Δεν μπορεί. Θα υπάρχει μια ισορροπία. Ανάμεσα στο τέρας της φτώχειας και στο ξεπάτωμα του τόπου από το θηρίο του βιομηχανοποιημένου τουρισμού, όπως σε τόσα σημεία της Ελλάδας έχει συμβεί. Δεν μπορεί, θα υπάρχει μια μικρή περιοχή ισορροπίας. Μόνον που δεν την έχουμε ανακαλύψει ακόμη. Η αξιοποίηση από την καταστροφή, συχνά χωρίζονται από αδιόρατα σύνορα.

Η νήσος Αλατάς π.χ., ή Αη Σαράντης για τους ντόπιους, εκεί στον μυχό του νότιου Παγασητικού είναι άλλη μια απόδειξη, ότι η προς το παρόν μη εκμετάλλευσή της είναι λιγότερο οδυνηρή από την εφαρμογή των σχεδίων που είχαν εκπονηθεί για την «αξιοποίησή» της.

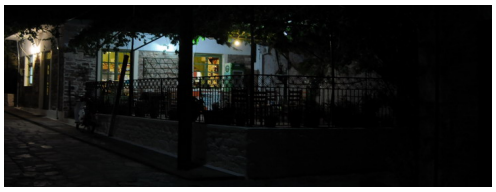
Το φυσικό κάλλος ενός τόπου πέρα από ευλογία για όσους το αντιλαμβάνονται και το ζουν είναι και ένα είδος απειλής, για την ίδια την υπόστασή του. Αποτελεί και ένα είδος δοκιμασίας. Ειδικά όταν διακλαδώνεται με άλλες φυλές που μαγεμένες από την ομορφιά, έχοντας την αντίστοιχη οικονομική δυνατότητα, έρχονται αγοράζουν γη, χτίζουν και σχεδόν εγκαθίστανται. Δημιουργούν τις δικές τους κοινότητες, άλλες ανοικτές, άλλες όχι και τόσο. Την ίδια στιγμή υπάρχουν εξαιρετικά συμπαθείς αλλοδαπές φιγούρες όσο και το απολύτως αντίθετο, που διαπλάθονται μέσα στην καθημερινότητα.

Έπεφτε το φως, καθώς κρυβόταν ο ήλιος και ανέβαινε ο Γραίγος. Λίγο αργότερα δυνάμωνε κι άλλο, δίνοντας ένα ψυχρό βραδάκι, ταλαιπωρώντας την γαλανόλευκη και την κιτρινόμαυρη με τον δικέφαλο που ήταν αναρτημένες στην εκκλησία.

Αργότερα, μετά την περιφορά του επιτάφιου, σε ταβέρνα του Λαύκου, ανοίγω κουβέντα με τον συνδαιτυμόνα, κι είναι σαν να ανασηκώνω το βαρύ πέπλο της Ιστορίας. Ψαράς, οικοδόμος, μα πρωτίστως εργάτης της γης, πολυτεχνίτης αληθινός, κατέχοντας τέχνες και δεξιότητες που κανένα χαρτί δεν κατοχυρώνει, καμιά σχολή δεν παραδίδει, παρά μόνον η ίδια η Παράδοση και η θέληση για επιβίωση και προκοπή.

Στην δίνη των γεγονότων από μικρός. Γεννημένος στη λαίλαπα του Εμφυλίου, μέσα στη φτώχεια, σημαδεμένος από τα 12, τότε που η ανάγκη τον έφερε στην πρωτεύουσα και στις οικοδομές. Δεν άργησε να επιστρέψει μετά τη Θητεία στον τόπο καταγωγής του. Μια Θητεία με αρκετή ταλαιπωρία, καθώς παρουσιάστηκε δέκα μέρες μετά την επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών.

Ευτύχησε να δει να φάκελό του και να μάθει ποιοι τον έδωσαν. Δεν έκανε κάτι για αυτό. Πολλές δεκαετίες αργότερα ρώτησε, μονάχα, κάποιον από αυτούς, ένα γιατί. Η απάντηση, που ήρθε με σκύψιμο του κεφαλιού και μια λέξη: «Συγνώμη», αποκαλύπτει στους νεότερους τον συνθλιπτικό μηχανισμό που εξουσίασε τον τόπο περισσότερο από τις κυβερνήσεις του.

Χιλιάδες ζωές χάθηκαν έτσι. Άλλες τόσες εξουθενώθηκαν, σημαδεύτηκαν και μοιραία σημάδεψαν τις επόμενες γενιές.

Όταν μετά το μεσονύκτιο η συζήτηση συνεχίστηκε σε πιο κλειστό κύκλο, στο τραπέζι της κουζίνας, έγινε ακόμα πιο πονεμένη από τις λεπτομέρειες μιας πολύ γνωστής ιστορίας, για τον τρόπο που στήθηκαν στον τοίχο τέσσερις άνθρωποι. Δύσκολα θα βρεθεί μεγαλύτερη κατηγορία για την όποια έννοια της Δικαιοσύνης, από αυτή που καταδικάζει ανθρώπους όχι για το τι πράττουν, μα για το τι πιστεύουν. Ο Μεσαίωνας δεν είναι μακριά.

Η ΜεγαλοΠαρασκευή έδινε τη θέση της στο Μεγάλο Σαββάτο, εκεί στο Λαύκο της Μαγνησίας, του νότιου Πηλίου, με ανάμεικτα συναισθήματα και ως συνήθως με περισσότερα ερωτηματικά, παρά με απαντήσεις.